

Davran??sal Niyetler ?l??e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Davran??sal Niyetler ?l??e?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19494>

Özet

Davran??sal Niyetler Ölçe?i, okul öncesi dönemdeki çocuklar?n engelli akranlar?na yönelik sergilemeyi dü?ündükleri davran??sal e?ilimleri ve niyetleri ölçmek amacıyla uyarlanm?? bir psikometrik araçtır. Ölçek, çocuklar?n sosyal kabul, etkile?im kurma ve kapsay?cılık gibi konulardaki potansiyel davran??lar?n? de?erlendirerek, kayna?tırma ortamlar?nda akran ilişkilerinin niteli?ini anlamaya yardımcı olur. Bu uyarlama çalışması, ölçe?in Türkiye ba?lam?nda geçerlik ve güvenilirli?ini sağlam??tır.

Ölçek, toplam 15 maddeden oluşmakta olup, 3'lü derecelendirme sistemi kullanılarak yanıtlanmaktadır. Elde edilen psikometrik veriler, ölçe?in yüksek iç tutarlılık?a sahip olduğunu göstermektedir (Cronbach alfa katsayısı 0.869).

Anahtar Kelimeler

Davran??sal niyetler, okul öncesi, engellilik, uyarlama, sosyal kabul, kapsay?cılık, akran algısı, psikometrik özellikler.

Yazarlar

Binnur YILDIRIM HACI?BRAH?MO?LU

Amaç

Davran??sal Niyetler Ölçe?i'nin temel amacı, okul öncesi ça?daki çocuklar?n engelli akranlar?na karşı gelecekte sergileme e?iliminde oldukları davran??sal niyetler düzeylerini nicel olarak belirlemektir. Bu niyetler, sosyal entegrasyon ve kayna?tırma e?itiminin başarısı?n? öngörmede kritik bir rol oynamaktadır.

Ölçek, e?itimcilerin ve ara?tırmacılar?n, çocuklar?n engelli bireylere yönelik olumlu veya olumsuz tutumlarının davran??a dönüşme potansiyelini de?erlendirmesine olanak tanır. Böylece, kapsay?cılık ortamında sosyal beceri geli?imini destekleyici müdahalelerin tasarlanmasına zemin hazırlar.

Yapı/Kavram

Ölçek, sosyal psikolojideki temel kuramlardan yola çıkarak, bireyin belirli bir davran?? gerçekte?irme konusundaki öznel olasılığını ifade eden "davran??sal niyet" kavramını ölçmektedir. Okul öncesi ba?lam?nda bu, çocuklar?n engelli akranlarıyla oyun oynama, yardım etme veya onları d?dlama gibi spesifik eylemlere ne kadar istekli olduklarını gösterir.

Ölçe?in ölçtü?ü yap?, genellikle, tutumlar?n ve sosyal normlar?n davran?? üzerindeki dolayl? etkisinin bir göstergesi olarak kabul edilir. Bu, erken çocukluk döneminde sosyal alg?lar?n ve niyetlerin olu?um sürecini incelemek için önemli bir araçtır.

Geçerlik

Ölçe?in Türkiye örneklemindeki yap? geçerli?i, mevcut verilerin teorik yap?y? ne ölçüde destekledi?ini kontrol etmek amacıyla kapsaml? bir ?ekilde analiz edilmiştir. Yap?sal bütünlü?ün ve geçerli?in do?rulanmas? için Do?rulamalı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır.

DFA sonuçlar?, ölçek maddelerinin amaçlanan yap?y? temsil etti?ini ve istatistiksel olarak kabul edilebilir uyum indekslerine sahip oldu?unu göstermiştir. Bu bulgular, ölçe?in ölçtü?ü davran??sal niyetler yap?s?n?n kültürel bağlamda da geçerli oldu?unu kanıtlamaktadır.

Güvenirlik

Davran??sal Niyetler Ölçe?i'nin iç tutarlılık güvenilirli?i, Cronbach alfa katsay?s? hesaplanarak incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda iç tutarlılık katsay?s? 0.869 olarak bulunmuştur.

Bu değer, psikometrik standartlara göre oldukça yüksek bir iç tutarlılığa işaret etmektedir. Yüksek Cronbach alfa değeri, ölçekteki 15 maddenin tutarlı bir ?ekilde ayrı psikolojik yap?y? ölçtü?ünü ve dolayısıyla ölçe?in güvenilir sonuçlar üretti?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? test etmek ve uyarlama sürecinde elde edilen verilerin orijinal teorik modeli destekleyip desteklemedi?ini görmek amacıyla Do?rulamalı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır.

DFA, ölçek maddelerinin teorik beklentilere uygun olarak faktörlere yüklendi?ini teyit ederek, ölçe?in yap? geçerli?i için güçlü kanıtlar sunmuştur. Bu analiz, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n veya tek boyutlu yap?s?n?n ampirik olarak do?rulanmas?n? sağlamıştır.

Araç Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (3'lü)

Maddeler: 15 madde

Dil Durumu: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Öncesi Çocuklar

Ya? Grubu: Okul öncesi dönemi (Genellikle 4-6 ya?)

Popülasyon Detaylar?: Kayna?t?rma e?itimi gören veya engelli akranlarla etkile?imde bulunan okul öncesi dönemdeki çocuklar.

Test Metodolojisi: Uygulama genellikle bireysel veya küçük gruplar halinde, çocuklar?n engelli akranlar?na yönelik davran??sal niyetlerini de?erlendiren ifadelere verdikleri tepkileri ölçmeye dayan?r.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Binnur YILDIRIM HACI?BRAH?MO?LU

?leti?im E-posta Adresi: binnury@gmail.com

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in uyarlama çal??mas? 2022 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in ticari kullan?m? ve izin gereklilikleri için sorumlu yazar ile do?rudan ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

Y?ld?r?m Hac?ibrahimo?lu, B. (2022). Preschool children's behavioural intentions towards and perceptions of peers with disabilities in a preschool classroom. *Early Child Development and Care*. <https://doi.org/10.1080/03004430.2021.2023516>

Makalenin tam metnine buradan ula??labilir: [tandfonline.com](https://www.tandfonline.com)

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: [davranissal-niyetler-olcegi-behavioral-intentions-scale-toad.pdf](#)

Davran??sal Niyetler Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçe?in maddeleri detayl? olarak belirtilmemi?tir; ancak ölçe?in toplam 15

maddeden olu?tu?u ve 3'lü derecelendirme (Likert) kullan?ld??? bildirilmi?tir. Maddelerin tam içeri?i için lütfen yukar?da belirtilen referans yay?na ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM